

Poštarnina plaćena u gotovom.

K. Državno svjetlosti

Broj 608 8/2/23

GRADSKA BIBLIOTIKA
JURAJ ŠIČIGARIC
SISTEM
NAUČNI ODSJEK

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEГОVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE
POJEDINI BROJ Kr. 6.

PREPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 5.

Šibenik, 8. veljače 1923.

God. III.

Svjetla iznimka.

Najzgodniji momenat za prosudjivanje moralne vrijednosti stranaka i ljudi to je bez sumnje izborno doba, u kome osobito odskače čvrstoča raznih ideja, čistoća namjera i značaj ljudi te njihova priručnost tim idejama.

Priozor, koji nam se prikazuje u ovo doba u našoj mladoj državi, upravo je porazan za mnoge stranke. Svugdje u političkim borbama zaplamsaju strasti, nastaju svakojaka trivenja među pojedinim strankama. No nigdje ne ćete naći primjera, da u pojedinim strankama, kao po nekom određenom programu, nastanu tolike javne nesuglasice i cijepanja, kao kod nas, gdje je cijepanje pojedinih stranaka postalo pravilom.

Uzmimo kao primjer demokratsku, dosad vladajuću stranku, i vidjet ćemo, koji neprestomi jaz razdvaja dvije njezine najjače grupe: Pribicevićevu i Davidovićevu. U radikalnoj stranci podvojenost između Protića i Pašića i njihovih pristaša prijeti općim slomom stranke. Hrvatski Blok, toliko razvikan, slomljen je zbog smušenosti i nerazboritosti Stjepana Radića, koji, mjesto da ujedinjuje Hrvate, nemilo ih razdvaja. Tako mjesto jednog Bloka imamo četiri frakcije: radićevce, zajedničare, frankovce i bosanske težake. O zemljoradnicima da i ne govorimo: oni su toliko pocijepani, da ne može ni razabrati konture pojedinih struja. Muslimani su također pocijepani u dvije frakcije, koje se medju sobom bore.

Svaka je stranka poslije raspisala Narodnu Skupštine najavila, kao što je to običaj, da će izdati proglašenja na narod, dotično na svoje pristaše. Demokratska i zemljoradnička stranca su se dugo natezale i naprezzale, da sastave kakav takav proglašenja na narod, dok ga radikalna stranka nije još ni iznijela, nego se ogranicila na izdavanje jednostavnih komunikacija. Ostale neke frakcije raznih stranaka istupile su ili će tek da istupe svojim proglašenjem.

Ovo, što smo naveli, nisu nego same činjenice, svakomu dobro poznate, koji prati razvoj naših političkih prilika. Iz tih činjenica koje zaključuje mogu da izvode trijezmeni ljudi, koji znaju dublje zaći u stvar, misliti i suditi?

Pri prosudjivanju ne smijemo mi-moci ni treću činjenicu, da je novim izbornim zakonom broj narodnih poslanika smanjen za čitavu četvrtinu. Dakle najmanje jedna četvrtina dosadašnjih poslanika ne će nikako moći da se povrati u Narodnu Skupštinu. I ovo je jedan razlog, što je zavladao toliki metež, zbrka, trika i pocijepanost u svim tim strankama.

Sve gore navedene činjenice dokazuju, da su ideje i programi stranaka te narodni interes sporedna stvar,

dok su glavna stvar osobe, njihovi interesi, njihove ambicije. Što bi inače trebalo toliko nadmudrivanja i natezanja, da se sastavi izborni proglašenje, kad bi ljudi bili samo nosioci ideja, što ih odnosna stranka zastupa? Što bi trebala sva cijepanja, kad bi ljudi nesebično i samoprijegorij pribjegali uz jednu stranku?

U sveopćem kaosu i metežu u raznim strankama sa ponosom možemo istaknuti, kako jedino naša Hrvatska Pučka Stranka pravi svjetlu iznimku. Solidno izgrađena na čvrstim temeljima visokih idealja, mudro vodenja od uprave, dobro shvaćena od svijesnog naroda naša Pučka Stanka stoji kao klisura, o kojoj se razbijaju svi neprijateljski napadaji. Ideje, rad i težnja za njihovim ostvarenjem to je kod pristaša Pučke Stranke prva i glavna stvar. Zato u njoj nema fičnih ambicija ni pohlepa. Zato su u njoj bratski, jednoglasno rješavaju sva, pa i najdelikatnije osobna, pitanja.

Dok su kroz ove dvije godine pocijepali svi poslanički klubovi u našoj Narodnoj Skupštini, jedini poslanički klub Pučke Stranke ne samo da se nije pocijepao, nego je služio svim drugim strankama kao uzor di-

scipline, reda, sloga, marljivog rada na svim područjima zakonodavstva. To Pučkoj Stranci javno priznavaju i sami njihini politički protivnici. Poslanički klub Pučke Stranke nije drugo, nego odraz svih vrline, koje odlikuju čitavu našu stranku.

Sastav proglašenja narodnih poslanika Pučke Stranke nije mogao da bude skopčan sa bilo kakvim poteskoćama ni spletakama. Tako je proglašenje bio sastavljen i objelodjanen već drugi dan nakon raspusta Narodne Skupštine. Kad su jasne ideje, čisti ciljevi, iskrena i nesebična saradnja svih; kad nema drugotinjih namjera, kad je savjest mirna, onda nije teško stupiti pred narod sa proglašenjem jednako jasnim i istinitim te javno izreći misli, težnje i namjere za budućnost, a osudu zla, što narod tihi.

I sada, usred izborne borbe, Pučka Stranka pokazuje duboku svijest naroda, njegovo povjerenje i odanost stranci i njezinom vodstvu. Red i disciplina stranke nijesu ničim pomučeni, a auktoritet vodstva u svemu je priznat i poštovan.

I ne može da inače bude, kad u redovima Hrvatske Pučke Stranke ne voda ljubav, iskrenost, odlučna volja i sposobnost za rad oko opće narodne dobroti.

Naše željezničko pitanje.

Po zadnjim dobivenim obavijestima gradišta Ličke pruge, u svom zadnjem dijelu od Gračaca do Knina, nimalo ne napreduje tako, da je nemoguće predvidjeti, kad će biti dokrajčena. Vlada je preuzela, da će u vlastitoj režiji graditi dio ove pruge, od Gračaca do granice Dalmacije. No, kako čujemo, nitko se ni ne miče niti je bio odobren kakav oveči kredit, potrebit, da se započne i nastavi ovom gradnjom.

Još je svima u pameti, kako su se razna gospoda ministri ljetos po Dalmaciji bili razglasili o Unskoj pruzi, kao da je njezina gradnja gotova stvari i osiguran za to potrebit novac. Mi smo upozorili javnost na neistinitost tih tvrdja, izbačenih, da se opsjeni prostota. Od početka pa do danas postojano i neprekidno smo tražili, da se najprije dovrši Lička pruga, čija izgradnja ne traži onih ogromnih svota, što su potrebite za Unsku željeznicu, koja ostaje vazda jednom odahne.

Po lanjskim izjavama sa zvanične strane kroz ovu je godinu Lička pruga imala biti dovršena. Sada se uspostavlja, da je to nemoguće. Stoga smo svih uzmireni. U ovo doba glada najteže osjećamo, što smo ovako okinuti u pogledu saobraćaja od normalne državne željezničke mreže.

Cijenimo, da je dužnost vlade, da javnosti saopći pravo stanje stvari glede Ličke pruge. Stoga tražimo odne objašnjenje, kada će biti dovršena ova pruga, kada će biti žuđeni kraj našoj najvećoj nevolji.

DEMOKRATI I APROVIZACIJA.

Gospoda se demokrati muče, da dokazuju urednost naše aprovizacije i da naknadno pobiju davno iznešene optužbe. Uzalud im trud. Mi ne ćemo da sad po stoti put opetujemo sve ono, što se u novinstvu raznih stranaka, u parlamentu i u svim krugovima naroda dosad iznijelo. Moramo samo da sa zgrajanom konstatiramo,

da su i nakon promjene vlade prilike kod aprovizacionih ustanova dosad ostale nepromijenjene i da se još nijesu uvažile teške tužbe čitave jedne pokrajine.

Kao po nekom planu, zbog strančarstva na aprovizacijama, u narodu se sve to više širi nezadovoljstvo, koje je već doprlo do vrhunca. Strančarski

bijes kao da nadahnjuje „mjerodavne“, da ovđe povjeravaju aprovizaciju jednoj banki, onđe isključivo jednoj privatnoj osobi; tamo se povjerava strančarskoj općini, onamo, kad drugoga nema, čak i aktivnom sucu i t.d. Pri svemu tome glavno je, da su to demokrati i da nitko drugi ne smije da im zaviri u posao i da kontrolira njihov rad.

Za umirenje javnosti tražilo se, da zvanični organi pregledaju sav prošli rad, a o rezultatu pregleda daju račun javnosti. Sve se to nije uvažilo. Međutim se šire i množe glasovi o zloporabama i korupciji. Od teških sumnja i optužbi nijesu poštedeni ni najviši upravni faktori. Mi živimo u takvim prilikama, da je u svakom već ubijena vjera u pravdu, poštenje i bolju budućnost.

Aprovizacija je javni, državni posao. Koji je to državni interes, da se takav posao izvrši isključivo jednoj stranci, da je vodenje tog posla jedna tajna sa sedam pečata, da je onemogućena svaka kontrola građana? Naša stranka je tražila, da se razdoba hrane povjeri međustračkim odborima, u kojima bi bila zajamčena potpuna kontrola i nepristranost. Može li biti poštenijeg predloga? Ipak ni Ministarstvo ni Pokrajinska Uprava nijesu se maklijegla dakle, da im ovo stanje stvari ugada.

Opravdane su potom sve tužbe i sumnje, što se diju i šire u čitavoj pokrajini. Vlast može da lako, bez ikakvog većeg troška, zadovolji narod i uredi besprijekorno djelovanje aprovizacionih ustanova, te odbaci od sebe svaku sumnju i podigne i zaštititi svoj ugled u narodu i u inozemstvu. Ipak se ne miče, da to učini, i ako su strašni i porazni zaključci, što svaki pravican čovjek mora da izvodi.

Iz Pučke Stranke.

Naše poruke.

Naša izborna borba. Ovim upozorjujemo sve naše prijatelje i pristaše, da vjerni načelima Hrvatske Pučke Stranke ustraju odlučno i samosvesno u ovoj borbi, koja se vodi i vodić će se protiv nas sa strane raznih protivničkih stranaka i njihovih agitatora. Mi nemamo radičega da priklonimo glave pred nikim! Rad naših poslanika bio je odlučan, ogroman, naporan i uspješan! Mnogo veći i uspješniji negoli „rad“ demokrata, zemljoradnika, Radića i njegovih drugova! I zato stupamo vedra čela pred izbornike, uvjereni, da će se svi Hrvati sjeverne Dalmacije naći i okupiti u redovima Hrvatske Pučke Stranke, jer u srcu nose njezine ideje. Braćo, na okup za hrvatsku, težačku i kršćansku misao Pučke Stranke!

Cuvari Žara. Pozivljemo sve naše pouzdanike, koji još to nisu učinili, da nam odmah jave za čuvare naše

izborne kutije po dvojicu naših najboljih i najuglednijih pristaša za svako glasacko mjesto. Treba da nam se javi točna njihova ime, prezime, ime očevo, zanimanje i boravište, i to baš onako, kako su uneseni u izborne spiskove (listine). Skrajni je za to čas, pak molimo naše pouzdanike, da s ovim ne oteži, nego odmah ovo učine. - *Kotarsko Tajništvo HPS. u Šibeniku,*

Izborni odbori. Pozivljemo sve naše pristaše, ako to već nijesu učinili, da što prije u pojedinim mjestima medu sobom izaberu izborne odbore. U odboru neka po mogućnosti bude i mladih ljudi, koji su mnogo zgodniji od starijih za izbornu borbu i agitaciju. Neka se dobro pazi, da izborni odbor bude takav, da uspješno bude mogao voditi sav izborni rad, borbu i agitaciju u dotičnom mjestu. Ovakvim našim izbornim odborima preporučamo: 1. Da nas redovito izvješćuju o stanju, radu i agitaciji drugih stranaka u njihovom mjestu, je li održan koji izborni sastanak ili skupština, pa kako je na njima bilo i što se govorilo. 2. Da šire program Hrvatske Pučke Stranke i da sve jednog po jednog čovjeka uvjeravaju, poučavaju i nagovaraju, da glasuje za našu stranku, a kad god mogu, neka drže i dogovore i sastanke. Ako im je za sve ovo potreba kakvog savjeta ili upute, neka nam se pismeno ili osobno obrate. U svemu ćemo im najpripravnije ići na ruku.

**Kotarsko Tajništvo HPS.
u Šibeniku.**

Naše izborne kretanje.

Veličanstvena skupština u Benkovcu. Prošle nedjelje održana je u Benkovcu velika skupština pristaša HPS iz čitavog kotara. Odaziv je iz svih mesta bio vanredan, tako da je skupštini prisustvovalo preko 2000 ljudi sa 30 zastava. Skupštinu je otvorio g. Vujić Luka, a zatim su govorili prof. Juras i Stjepan Barić, predsjednik HPS u Zagrebu, kojima je narod odusjevljen povlađivao. Iza skupštine sav taj narod u velebnjoj povorci obišao je Benkovic kličući HPS i njenim prvacima. Benkovic ne pamti ovakve skupštine ni ovako velebne povorce! Svi Hrvati benkovačkog kotara nepokolebivo stoje uz Hrvatsku Pučku Stranku. To najbolje pokazuje i ova veličanstvena skupština. Nekoliko radikalnih htjela je omesti ovaj velebnii

uspjeh. No bili su nemoćni pred ovom bujicom svijesnih pučana Hrvata katoličkih benkovačkih kotara. U dojdućem broju izvjesliti ćemo potanje o ovoj skupštini.

Sastanak u Zablaću. Prošle nedjelje je g. Vl. Kulić održao pouzdani sastanak HPS. u Zablaću, na koji je uz lijepi broj Zablaćana došlo i nekoliko naših odbornika iz Šibenika i pristaša iz Krapnja. Prisutni su sa zanimanjem i odobravanjem saslušali g. Kulića, obdorili program naše stranke i na koncu odusjevljeno klicali HPS, dru Dulibiću i g. Kuliću.

Sastanci i skupštine u imotskoj krajini. Dr. Šimrak, Barić, Banić, i Šimetić prošlih dana su održali više velikih uspješnih izbornih sastanaka u imotskoj krajini. Tako u Šestanovcu (svih izaslanika krajiske općine), u Lovreču, Studencima, Lokvičićima, Podbablju, Runoviću i Vinjanima, a u Prološcu veliku izbornu skupštinu, kojoj je prisustvovalo na stotine seljaka iz okolnih mesta. 30. siječnja održan je u Imotskoj sastanak svećenstva čitave imotske krajine, a naveće skupština gradana i seljaka u općinskoj vijećnici, na kojoj su govorili dr. Šimrak, Barić i drugi. Na toj skupštini je proglašena i odusjevljena primljena kandidatura Stanka Banića za sreskog kandidata. Ovim se sastancima najbolje pokazalo, kako imotska krajina stoji nepokolebitivo uz Hrvatsku Pučku Stranku, pak kako su neosnovane i lažne bile glasine, da se ona iznevjerila njezinom barjaku. Radićeve laži i demagogija ne uspijevaju medu ovim savjesnim i poštenim narodom, pak će imotska krajina 18. ožujka pokazati, da se ne da odvrati put, kojim je prošlih izbora pošla.

Sastanci na otoku Braču. Prošlih dana održao je dr. A. Dulibić i g. Mladinević više uspješnih i dobro posjećenih pouzdanih sastanaka na otoku Braču. Tako u Selcima, Povljju, Pučišću i Postirama. Na sve ove sastanke pristupio je lijepi broj pristaša, a došlo je i stranačkih protivnika, koji su svudje mirno i veoma pozorno saslušali umna i uvjerljiva razlaganja dra Dulibića. Sastanci u Pučišću i Postirama bili su osobito brojno posjećeni, te će i ovde naša stranka u budućim izborima pokazati svoju jakost. Uopće ovaj posjet dra Dulibiću silno je odjeknuo na čitavom otoku, jer su ljudi brzo uvidjeli ogromnu razliku između demagošta i

laskavih obećanja i varanja zemljoradničkih kaponija, te umnog i razboritog razlaganja, kao i shvaćanja njihovih interesa sa strane dra Dulibića.

Samostalan istup HPS u Bosni. Krivnjom Radića i neodlučnošću Hrvatske stranke u Bosni nije došlo do složnog istupa svih Hrvata usprkos životu nastojanja s naše strane. Stoga je Hrv. pučka stranka za Bosnu zaključila, da samostalno istupi. Već

su određeni i nosioci lista, i to: za okrug travnički dr. Šimrak, za okrug banjalučki Stjepan Barić, za okrug tuzlanski dr. J. Andrić, za okrug saraješki dr. Ivica Pavićić. S radnicima je sklopljeno sporazum, tako da će bosansko radništvo u svim okruzima podupirati samo listinu Hrvatske pučke stranke. Redovi se HPS Bosni svaki dan sve više jačaju, pak je sigurno da će oko sebe okupiti veoma velik broj bosanskih Hrvata.

Državotvorno djelovanje tzv. nacionalne omladine.

(Posebni dopis „Narodne Straže“.)

VODICE, 5. veljače 1923.

Poznata je stvar, kako režimska, a više puta i tobožnja neutralna štampa, kao „Slobodna Tribuna“ i „Novo Doba“, simpatično pišu o tzv. nacionalnoj omladini i ističu njezin jugoslavenski idealizam. Ona se prikazuje kao najzdraviji i najdržavotvorniji element ove države, te se ističe, kako im se radi toga mora oprostiti i po koja pogreška. Ovu državotvornost tzv. nacionalne omladine dovoljno su osvijetlili pojedini slučajevi iz njihovog djelovanja, izneseni po slobodnim hrvatskim novinama. No ne će biti na odmet ni ovaj tipični slučaj njihovog djelovanja, koji se dogodio u našem mjestu.

Ima nekoliko mjeseci, da su se u našem mjestu počele javljati česte krade. Sada ponestane kokoši, sada opet po koji ovan, onda opet pršut, pa uljai maraštine, a lupežima nikako u trag. Mjesni oružnici su bili na sto muka, pogotovo, jer ih je naša tzv. nacionalna omladina sa svojim dičnim I. sekretarom na čelu tužila njihovu nadležnost vlasti, da su nemarni i ustraživanju tih krada. Polozaj je mjesnih oružnica bio tim teži, što su se krade i dalje nastavljale, a vrijednost ukradenih predmeta narasla i do 30.000 dinara - slovima trideset hiljada dinara.

Ipak je netko bio, koji je neopazice tragao za ovim kradama mimo oružnika, i što njima nije nikako pošlo za rukom, da otkriju naime lupež, to je uspio naš odlični mješčanin. On je slutio, da je čitava stvar poznata jednom njegovom sinovcu, i kad je ovaj pošao predzadnjim pozivom u vojsku, pisao mu je, da mu se sada ne treba bojati ničije osvete, pa da mu sve piše, što zna o stvari. Ovaj se uistinu i odazvao pozivu strica, i

te sve potanko naznačio, kako, kada i kdo je izveo tolike krađe u Vodicama. To nije nitko drugi bio, nego Izvršni odbor mjesne organizacije jugoslavenskih nacionalista. Kazao je: Ukradene predmete spremali su i jeli u jednoj mojoj kući van mesta, a zato sam znao ja i jedan moj brat. Ja nikada nijesam s njima jeo, i ako su me zvali, dok je moj brat s njima jeo, i ako nije kroao, te neka se slobodno i on s njima zatvori.

Tako je dopala ruku pravde ova državotvorna četa i danas se glamom nalaže njih devet s onu stranu brave. Ti su: Martin Čišin-Šain pk. Šime, Niko Mateša pk. Mate, Petar Zore pk. Marka, Joso Lasan pk. Miše, Grgo Skočić pk. Jakova, Ivan Pešić pk. Marka, Paško Alfrev Ivin i Jure Markoč Markov.

Komu je ova četa služila i komu slični elementi služe, najbolje nam dokazuje činjenica, da su samih pet dana prije uapšenja njih šestorica išli u agitaciju za demokratsku, eventualno, ako ova ne bude kandidirala, za radikalnu stranku. Bili su u Gačelezima i Čistoj Maloj, a polazeci iz Vodica imali su na kolima jugoslavensku zastavu, i kada su ulazili u Gačeleze, gdje su pomiješani katolici i pravoslavni, izvjesili su jednu jugoslavensku i po jednu srpsku i hrvatsku zastavu, a u Čistoj Maloj, gdje su sami pravoslavni, imali su na kolima samo tri srpske zastave.

Ovaj i ovakav rad najbolje nam pokazuje moralnu golotinju svih onih, koji s njima idu rame uz rame i potpomožu ih, odnosno za koje oni rade. Naše vlasti sve to ne vide i dok se hrvatskoj omladini zabranjuju organizacije radi mira i reda, oni mogu da slobodno teroriziraju mirne građane,

PODLISTAK

Dan katoličke akcije.

Na Svjećeniku, 2. ov. mj., po svim hrvatskim katoličkim krajevima Jugoslavije proslavljen je dan katoličke akcije, pa i u našem Šibeniku.

Prošle godine, baš na dan katoličke akcije, osnovano je Okružje Hrv. kat. nar. Saveza i udareni temelji katoličkoj akciji u ovom našem kraju. I kroz samu ovu godinu ona je jučaški pokročila naprijed. Osnovano je već više katoličkih udruženja, koja lijepo napreduju, ali što je glavno popularizirana je ideja katoličkog pokreta i ozbiljno se već radi oko obnove privatnog i javnog našeg života u Kristu. To je mnogo i doprinijelo baš lijepoj i uspješnoj proslavi ovogodišnjeg dana katoličke akcije u našem gradu. Sva su se mjesna katolička udruženja natjecala, kako da ga što doстоjeće proslave.

Ujutro je u 7 sati u crkvi sv. Franje bila zajednička sv. Misa, a preko nje zajednička sv. pričest svih članica i članova mjesnih katoličkih

udruženja. U doba današnjeg vjerskog indiferentizma divno je i utješno bilo vidjeti one stotine kat. daka, učenica, djevojaka, gospoda i gospode, kako dostopanjstveno i pobožno pristupaju k blagoviranju Neosvorenjenog Jaganjca, da tu na vrutka života obilno zacerpe snage i odusjevljenja za što intenzivniji i ekstenzivniji rad u budućnosti. Po svim pak gradskim crkvama na poziv presv. biskupa tog se dana propovijedalo o katoličkoj akciji i sabirali novčani doprinosi za njezine potrebe i što bolji uspjeh.

Uvečer je mjesno Okružje Hrv. kat. nar. Saveza pod pokroviteljstvom presv. biskupa o. dra Jerolima Milete uz sudjelovanje svih mjesnih katoličkih udruženja priredilo svećanu akademiju u prostorijama "Badžane", koja je u svakom pogledu potpuno uspjela. I tako radi ograničenog prostora nije moglo biti pozvani na akademiju svi članovi i članice, dvorana se brzo napunila gostiju.

Akademiju je otvorio predsjednik Okružja Hrv. kat. nar. Saveza preč. kanonik Mirić lijepim i učenim pravilogom, u kojem je u kratkim potezima očrtao povijest katoličke akcije, ozna-

čio joj smjernice i upozorio prisutne na njezinu aktuelnost. Za njim je učenica gdica A. Čobanov vrlo čuvstveno i živo deklamirala lijepu "Silvestarsku meditaciju" od Josipa Perkovića. I gimnazijalac V. Šešelja je baš lijepo i odvražno deklamirao Šenoninu pjesmu "Budi svoj". Tajnik Okružja Hrv. kat. nar. Saveza g. Ante Živković održao je pregledno i zanimljivo predavanje o važnosti i značenju Dana katoličke akcije. Vjerno je prikazao kulturne prilike u svijetu i kod nas, te odatle zgodno izveo i dokazao potrebu što živilje katoličke akcije na svim poljima privatnog i javnog života. Razvio je svrhu i program rada, te rastumačio glavne ideje vodilice.

Glasbeni je dio akademije bio raznolik i biran, a po izvedbi na primjerenoj visini. Na prvom mjestu treba da istaknemo gdicu M. Weissenberger, koja se ovim prvim nastupom pred širu publiku afirmirala kao vanredno talentirana pianistica, obdarena najboljim svojstvima buduće umjetnice. Velikom lakoćom i bravurom izvela je ona teški capriccio od glasovitoga njemačkog komponiste Raffa ("Kraljičina polka"). Preciznost

izvedbe ispoljila se koliko u ovom komadu, toliko u Griegovoj "Povorci patuljaka", dok je u Chopinov prelimidiju (op. 28. n. 24.) umjela gospodica da unese mnogo čuvstva i nježnosti. Poslije svakog komada bila je gdica Weissenberger nagrada odusjevljenim, potpuno zaslужenim odobravanjem publike.

Nadalje je izveo gosp. Ostočić (violin-solo) poznati "Ständchen" od Schuberti i "Madrigale" od Simona. G. je violinist u oba komada bio na svojoj običnoj visini, no osobito mu je uspio "Madrigale", pak je bio srdaćno pozdravljen. Mi bismo željeli više puta čuti g. Ostočić pri ovakvim izvedbama, jer on ima lijepih, svostava, koja bi praksom došla do potpunog izražaja.

Kao i nekih drugih puta, brillirala je i ovoga puta gdica Z. Adum svojim nježnim, zvonkim sopranom, otpjevavši "Lastavicom" od Zajca i "Majku" od Hatze. I ona, kao i gosp. A. Speranda, koji je vješto i s razumijevanjem izveo Zajcev "Gđe si, domo moj?" te Lisinskoga "Zorko moja" (u ovoj se pjesmi osobito lijepo ispoljio njegov tenor), bili su nagrađeni burnim pljeskom.

koji ne mogu staviti pod noge svoj obraz i prodati poštenje. Osnivaju čak prema naredbi svoga Centralnog Odbora br. 46/III. C. O. "posredničku" sekciju" koja će se kod vlasti zauzimati za pojedine gradane i biti im pri ruci.

Mi se nadamo, da iza svega ovoga ne može biti niti jednoga poštenoga Vodičanaca, koji bi još mogao ostati u njihovoj organizaciji, odnosno pomagati one stranke, koje njih tetče i potpomažu.

Više Vodičanaca.

Tko razbija složne hrvatske redove?

Radičevi agitatori raspisali su se i o svojim "uspjesima" u Dalmaciji, gdje su toboži našli samo četiri pristaše Hrv. Pučke Stranke. Radić je već proglašio nekog Rogića, seljaka iz Slavonije, za nosioca svoje liste u našem izbornom okrugu. Međutim Radičevi su uspjeli u Dalmaciji jednaki njegovim uspjesima u Sloveniji. Koliko je Radiću do hrvatske pobjede pri budućim izborima, među drugim bjeđodano dokazuje i ovaj primjer njegova samosilства i obožavanja svog ja, koji mu je uvijek bio preči od svih hrvatskih interesa. Najustrajniji agitator Stjepana Radića u Dalmaciji bio je dr. Ilija Abjančić, liječnik u Imotskom. On je poslao Stjepanu Radiću pismo, u kojem traži, da radičevci ne stupaju samostalno u izbore, već neka se ujedine s drugim hrvatskim strankama. Stjepan Radić objelodanjuje to pismo i odgovara na nj: "Ovaj list je strašan primjer frankovske naduštosti, drskosti i pokvarenosti. Bi li se g. Abjančić usudio ovako nešto zahtijevati od koje oblasti, ili od koje vlade? Ne bi, jer oblast i vlasta ima za sobom oružanu silu. Ali se evo usuduje ovakav zahtjev staviti na zastupničku većinu, i to jedino zato, što je to većina seljačka, a drugo zato, što ona nije na vlasti, nego u najtežoj borbi s beogradskom vladom. Zato se, eto, jedan jedini gospodski naduvenac postavlja nad zakonito zastupstvo hrvatskoga naroda, i onda još drzovito i glupo tvrdi, da on to čini u ime cijele Dalmacije i cijele Bosne i Hercegovine, itd. Ovu svoju gospodsku nadušnost i drzovitost dokazuje taj okorjeli frankovac još napose tim, što se potpisuje pravaški prednjak kotarske organizacije HRSS. Nema i ne može biti seljačkih republikanskih organizacija, kojoj bi frankovac mogao biti i jednostavni član, a kamo li prednjak. Pozivam dakle sve seljake, pristaše hrvatske republikanske seljačke stranke, da pravaša dotično frankovca doktora Iliju Abjančića izbace između sebe i da ga više ne pusti među se".

Ovim je najbolje pokazao Radić, kako je baš on onaj, koji razbija složne hrvatske redove u Dalmaciji. Sad u ovom pismu laže, da dr. Abjančić nije nikad bio ne samo prednjak, nego ni prosti član HRSS., a u prednjadnje je broju pozivao sve svoje pristaše u imotskoj krajini, da mu preplatu za „Slob. Dom.“ i doprinose za izborni fond šalju preko dr. Iliju Abjančića, glavnog pouzdanika!

Iz katoličkoga svijeta.

U znaku vjerske ravnopravnosti! U najnovijem proračunu za god. 1923.-24. predviđeno je za katoličku Crkvu i njezine službenike i ustanove u Dalmaciji u svemu 6.079.869 dinara, a za pravoslavnu crkvu 2.059.840 dinara. Pravoslavnoga pučanstva ima u Dalmaciji samo jedna šestina, a za njihovu im se crkvu daje, kao da ih ima preko jedne trećine. To je ta blažena ravnopravnost naše vjere s ostatim vjerama u državi, koja nam je ustavom zajamčena.

Za Hrv. Kat. Dom u Sinju. Na bratskom sastanku kod dekana don Marka Čorića u Zloselima medu sobom sakupiše za dogradnju Hrv. Kat. Doma u Sinju slijedeći svećenici: Don Marko Čorić din. 50, te don Niko Markov, don Mate Berač, don Ivo Berak, don Niko Rodin i O. Mijo Lopac po din. 20. Tom prigodom sa sastanku upraviše toplo pozdravno pismo junaku i prvaku hrvatski i katoličke misli: O. Miju Kotarašu.

Gradske vijesti.

Lica vijest. U ponедjeljak poslije podne na povratku sa velebne skupštine HPS, u Benkovcu zaustavili su se u našem gradu naši odlični pravci Stjepan Barić, predsjednik Vrhovnog Vodstva HPS, u Zagrebu i prof. Ivo Juras, predsjednik grad. kluba HPS. u Splitu. Uvečer su prosljedili: prvi za Bakar-Zagreb, drugi za Split.

Ispravak. Od kr. kotarskog poglavarstva uredništvo je primilo ovaj ispravak:

"Na temelju § 19 Zakona o štampi na vijesti "Malo razjašnjenja" i "Na odgovor Dalmatinskom Radikalnu" br. 3 i 4 Vašeg cijenjenog lista, izvolite radi točnosti, uvrstiti ovaj ispravak:

Usljed naloga Predsjedništva Pokrajinske Uprave za Dalmaciju u Splitu od 13. VI. 1922. br. Pres. 5474 i prama ranjim uputama Ministarstva Unutrašnjih Dela, da se na katolički praznik "Tjelova" pozovu državne vlasti, da prisustvuju Službi Božjoj i ophodu po nobičajnom ceremonijalu, ovo je Kotarsko Poglavarstvo uputilo dana 14. VI. 1922. br. Pov. 198 svim državnim vlastima odnosno poziv.

Obzirom na gornji nalog Predsjedništva Pokrajinske Uprave kao i na upute Ministarstva Unutrašnjih Dela, Kotarsko Poglavarstvo odazvalo se je i pozivu Srpske Pravoslavne Episkopske Konsistorije i pozvalo na "Bogovaljensku" funkciju sve vlasti.

Premda izloženom ne stoji, da Kotarsko Poglavarstvo nije za "Tjelovo" pozvalo vlasti, niti je bilo, barem do sada, ikakog poziva sa strane Kurije, kojom se toboži nebi bilo Kotarsko Poglavarstvo po svojoj zvaničnoj dužnosti odazvalo.

U to ime: Bog živi!

Dosljedno, ne može biti ni govor o kakvoj pristranosti ili kakvom razlikama, koje bi bilo ovo Kotarsko Poglavarstvo učinilo na štetu koje od vjeroispovijesti*.

Kotarsko Tajništvo HPS, ureduje u prostorijama "Hrvatske Čitaonica" svakim danom osim blagdana i nedjelje od 11.-12 sati prije podne. Na to se upozorju svi pristaše, pouzdanici i interesirane osobe.

Prosvojetno-zabavni Skup imat će svoj društveni ples 8. o. m. u slijedeći četvrtak u prostorijama "Sokola". Opožaže se veliko zanimanje za ovaj ples, a članice i članovi "Skupa" ovih dana vježbaju neka salonska Kola, koja će se one večeri plesati.

Ples "Filharmoničkog društva". Ovaj ples, koji obećaje, da će svojim sjajnim pripremama i aranžmanom biti najuspjeliji i najživljiji ove godine, obdržavat će se u svim prostorijama hotela "Krka". Na plesu će svirati potpuni društveni orkestar sasvim nove plesove, a preko večere će zavajljati goste uži orkestar sa biranim programom. Krabulje neka izvole na vrijeme pridignuti legitimacije u društvenim prostorijama od 12-1 i 7-8 uvečer, jer se zadnjeg dana, radi prezaslonosti legitimacije ne će moći izdati.

Pohvalno djelo. Brača Šupuk pk. Marka, da počaste uspomenu svoje pk. Majke Matilde ud. Šupuk, davoraše "Uboškom domu" din. 1000. — Uprava najljepše zahvaljuje.

Darovi "Uboškom Domu". Da počaste uspomenu Matilde ud. Šupuk: Ana ud. Antulov i Banca Dalmata di Sconto po din. 200; dr. Juraj Gazzari din. 150; Vilim Beroš, Obitelj dra Mira Giurani Dundovich, Činovništvo Tvrte A. Šupuk i Sin te Natale Calebich po din. 100; Ivan Fulgosi, Alessandro Baumeister, Tvrta Brača Makale, Ugo Fosco i Corrado Calebich po din. 50; Ante Belamaric pk. Miša, Vice Šupuk i dr. Juraj Jurin po din. 30; Obitelj pk. Antuna Montanari, Vlasnici Hotel "Krka", Ante Lučev, Jerolim Drag. Defilipis te Lušić, drug po din. 25; dr. Ante Dulibić, Ivan Bergnocchi, Vlade Kulić, Brača Škarica pk. Petra, Rikard Delfin, Vesela Lenoch-Šupuk, Kapetan Andreja Zafranović, Josip Karadjole i Giacinto Mattiazzini po din. 20; Brača Škarica pk. Dume, kanonik Ivan Miroč i don Krsto Stošić po din. 15; Ive Bogdan, Ivan Cusmich, Vinko Vučić, Obitelj Čirila Bogdanovića, Miće Matačić, Marko Kužina, Obitelj ud. Ercegović, Jere Matačić pok. Mate, Šime Baranović-Trenfo, Vjekoslav Chimer, kanonik Grgo Gojanović Avgustin Grgić, Obitelj Battigelli, kanonik Vinko Karadjole, Eugen Delfin, Obitelj Seržić, Juraj Grimani, Vladimir Šupuk, Ive Šupuk pk. Stipe i Ivan

Rendić po din. 10; Ante Ticulin, Obitelj pk. nadučitelja V. Belamarica, Marija ud. Radovinković; Frano Pasini i Ulđerik Rossini po din. 5. Da počaste uspomenu dra Vice Šurića: Mate i Rikard Šain din. 50, a Obitelj pk. Ante Montanari-a din. 25; Braća Škarica pok. Dume, don Marko Čorić i Ante Čorić po din. 15; Obitelj Battigelli din. 10; Ivan Vučić, Ante Ticulin i don Niko Markov po din. 5. — Svima darovateljima Uprava najljepše zahvaljuje.

U fond "Profesorskog društva" prigodom vjenčanja gđice Milene Javor sa gosp. Savom Omčikusom doprinješe slijedeći: 20 Din. direktor Marko Ježina, a po 10 Din. direktor Ivo Bellotti i profesori: Anić Dragutin, Čaleta Zvonimir, Dulčić Miho, Ganča Miloš, Kušar Marcel, Marčić Bruno, Mirić Jerolim, Nardini Ljubomir, Nešanović Rado, Perković Don Mirko, Pian Don Rudolf, Sonje Don Josip, Triva Marko, Uruči Šimun, Vratović, Celso i Vuksanović Dr Ivo, ukupno 190 Din.

Javna zahvala.

Najharnije zahvaljujem liječniku veleuč. g. dru Robertu Palčiću, koji je brižno liječio i sve svoje sile i umijeće uložio, da spasi moju nezaboravnu

RAJNU

koja se evo danas poslije teške bolesti rastala od svojih milih ostatevili za sobom još teško bolesnu majku i sestrucu.

Srdačna hvala i cijelom plemenu Crnkoviću, koji su me pomogli tješiti i bili mi pri ruci u ovim teškim časovima bdijuci i čuvajući moje bolesnice, osobito milu i nezaboravnu pokojnicu.

Novalja, 31. siječnja 1923.
Maksim Vitezica.

Udruženje Trgovaca, Industrijalaca i Obraćnika za sjevernu Dalmaciju i Šibeniku

Broj: 22/1923.

OBJAVA!

Pozivaju se cij. Gosp. članovi Udrženja, da pristupe na redovitu Glavnu Skupštinu, koja će se obdržati u dne 11. februara tek. god. u 4 sata poslije podne u prostorijama "Filharmoničkog Društva", sa slijedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
 2. Izvještaj tajnika;
 3. " blagajnika i revizora;
 4. Absolutorij staroj upravi;
 5. Biranje nove uprave;
 6. Eventualie,
- U Šibeniku, dne 23. januara 1923.
Predsjednik: Tajnik:
Šupuk Miloš s. r. Jadronja Josip s. r.

REDOVITA VEZA
od Bremena preko Southamptona, Cherbourga u New York putem dlinnih američkih vladinih brodova United States Lines.

NAJBOLIJI ODLAZAKI:

- President Harding 14. Febr. 21. Mar.
- Georges Washington 21. Febr. 28. Mar.
- President Roosevelt 28. Febr. 4. Apr.
- America 11. Apr. 16. Maj.
- Southampton i Cherbourg, odlaže 1 dan kasnije.

Tražite prospekt plovilidvenu listinu br. 101.

UNITED STATES LINES

BEOGRAD, Trnavička ulica 1.
i svi znatniji putnički uredi.

AMERIKANSKI i ENGLESKI

Singer šivaći strojevi

Singer igala
i doknadnih
dijelova
Singer ulja
konce, svile
i t. d.

Vlastita mehanička radiona
Prodaja na otplatu
Singer šivaći strojevi Bourne & Co.
New-York
Centrala za S. H. S.
ZAGREB, Marulićeva ulica broj 5.

Podružnice: Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar i Brod u Brod u Požunu, Šibenik, Novi Sad, Maribor, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. - Zastupstva u svim većim mjestima.

SJEMENJE

CIJENIK najboljeg gospodarskog, povrtnog i cvjetnog sjemenke upravo izšao i šalje se svakome na zahtjev badava i franko. — Za preprodavaoce povrtnog i cvjetnog sjemenja u vrećicama poseban cijenik.

B. TEPLY
spasitelja trgovina sjemenja, ZAGREB, 10
Jelačićev trg 6.

DROGARIJA VINKO VuČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka
boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočale - Čvika.

Izvrše svaku izradbu po okul. Ilječičkem propisu
Primaju se popravci.

Kraljevski Holandski Lloyd

Redoviti brzi poštanski brodovi
od
Amsterdamma
i Cherbourga
za
Južnu
Ameriku
Rio de Janeiro,
Santos, Montevideo i
Buenos Aires.

Sva potrebita uputstva daje
KRALJEVSKI HOLANDSKI LLOYD

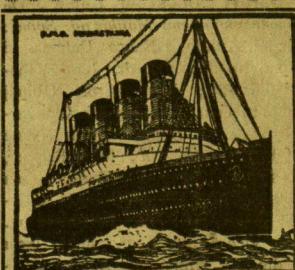
Glavni zastupnik za Jugoslaviju

JUGOSLAVENSKA BANKA d. d.

Zagreb, B-Cesta 33.

Brzozavni naslov: Realloyd, Zagreb, kao i
naša Agencija Zastupnik Josip Jadronić
Šibenik.

Brz. naslov: Agencija Jadronić - Šibenik.

CUNARD LINE

Najbrži parobrodi svijeta. Izravni
putnički tovarni i expres saobraćaj
od
Hamburga i Cherbourga za Ameriku i
Kanadu

4 dimjaka, 5½ dana. Vlastite kabine
za putnike III. razreda. Putnike prate
iskusni činovnici do luke ukrcanja,
te im putem pruže u svakom pogledu
dragovoljno svaku pomoć. Uput-
stva daje: **Cunard Line**.
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
Jugoslavenska banka d. d. Zagreb
B-cesta 33, kao i naša Agencija
zastupnik Josip Jadronić - Šibenik.
Brzozavni naslov: "Cunard Line"
Šibenik.

PAPIRNICA GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetni-
čkih dopisnicica.
Prodaja školskih potrepština,
raznog papira te sve vrsti kan-
celarijskog pribora.

Skladište knjiga za osnovne
škole.

Igračke za djecu.
Razne vrsti kalendara na veliko
i na malo.

Posluga brza i solidna.
Cijene umjerene!

Bečki Medjunarodni Velesajam

od 18. do 24. marta 1923.

Najpovoljnija
kupovna prilika
za sve struke

4000 izlagača iz tu- i inozemstva

Sva razjašnjenja daje

Wiener Messe A.-G., Wien VII., Messegelände

kao i počasna zastupstva i zvančna obaveštajna mjesto u:

KOTOR: Agentura Tršćanskog Loyda

GRUŽ: "

SPLIT: Josip Karaman - M. Servatzi.

RIKARD DELFIN (prije Andr. Delfin)

Trgovina pokućstva sa stolarskom-tapetarskom
radionom.

ŠIBENIK, Obala.

Najuspješnije se oglašuje u „Narodnoj Straži“!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov **Gospobanka**
Telefon br. 16 - Noćni 67.

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Đakovo,

Maribor,

Sarajevo,

Sombor,

Split.

Ispostava: Bled.

Afilijacije:

Sveopća zanatljijska banka
d. d. u Zagrebu i njena
podružnica u Karlovcu te
Gospodarska banka d. d.
u Novom Sadu.

Dionička glavnica i pričuva
preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaće
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne transakcije.